

Briuselis, 2019 07 02
COM(2019) 309 final

2019/0146 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama nustatyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹ (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2019 m. sausio 14 d.) Lenkija paprašė pratęsti nuo PVM direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio leidžiančios nukrypti nuostatos galiojimą, kad galėtų toliau a) iki 50 % apriboti teisę atskaityti pirkimo PVM iš išlaidų, susijusių su tam tikromis variklinėmis transporto priemonėmis, ir b) netaikyti PVM variklinių transporto priemonių, kurioms taikoma nukrypti leidžianti nuostata, naudojimui, kai apmokestinamasis asmuo jas naudoja privatiems poreikiams arba ne verslo tikslais. Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2019 m. balandžio 15 d. raštu Komisija apie Lenkijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2019 m. balandžio 16 d. raštu Komisija pranešė Lenkijai turinti visą informaciją, kuri, jos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 168 straipsnyje nustatyta, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę atskaityti PVM už prekes ir paslaugas, kurias jis naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams valstybėje narėje, kurioje jis vykdo šiuos sandorius. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad prekių, kurios yra įmonės turto dalis, naudojimas privatiems poreikiams laikomas paslaugų teikimu už atlygį, jeigu PVM už šias prekes gali būti įtrauktas į PVM atskaitą.

Jeigu lengvieji automobiliai sudaro įmonės turto dalį, atsiranda praktinių pirmiau minėtų nuostatų taikymo sunkumų, visų pirma todėl, kad nelengva atskirti, kada variklinė transporto priemonė buvo naudojama privatiems poreikiams, o kada – verslo tikslais. Be to, tais atvejais, kai toks automobilių naudojimas registruojamas, tiek įmonėms, tiek administracijoms tenka papildoma našta, susijusi su registravimu ir jo kontrole. Dėl šių sunkumų gali padidėti piktnaudžiavimo arba bandymų sukčiauti PVM rizika.

Šiuo metu Lenkijai leidžiama nukrypti nuo PVM Direktyvos 168 straipsnio ir iki 50 % apriboti teisę atskaityti PVM, kuriuo apmokestinamas variklinių transporto priemonių pirkimas, įsigijimas Bendrijoje, importas, nuoma arba išperkamoji nuoma, taip pat PVM, kuriuo apmokestinamos su minėtomis transporto priemonėmis susijusios išlaidos, jei tos transporto priemonės naudojamos ne tik verslo tikslais. Nukrypti leidžianti nuostata netaikoma variklinėms transporto priemonėms, kurių bendra didžiausia masė yra didesnė kaip 3,5 tonos arba kuriose įrengtos daugiau kaip devynios sėdynės, įskaitant vairuotojo sėdynę. Panašiai ji netaikoma išlaidoms, susijusioms vien tik su apmokestinamojo asmens verslu.

Be to, Lenkijai yra leidžiama nukrypti nuo PVM direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir netaikyti PVM transporto priemonių, kurioms taikoma pirmiau minėta nukrypti leidžianti nuostata, naudojimui, kai jas naudoja apmokestinamasis asmuo arba jo darbuotojai. Naudojimas kitais nei verslo tikslais laikomas naudojimu privatiems poreikiams.

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

Leidimą taikyti pirmiau minėtas nukrypti leidžiančias priemones nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. Taryba pirmą kartą² suteikė 2013 m. gruodžio 17 d. įgyvendinimo sprendimu 2013/805/ES³. Todėl Lenkija įtraukė leistas priemones į nacionalinį PVM teisės aktą, kuris įsigaliojo nuo 2014 m. balandžio 1 d.⁴

2016 m. Lenkija paprašė pratęsti laikotarpį, per kurį galėtų būti taikomos svarstomos priemonės. Pratęsti laikotarpį iki 2019 m. gruodžio 31 d. 2016 m. spalio 11 d. Taryba leido įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/1837⁵.

Šis Lenkijos prašymas dar kartą pratęsti nukrypti leidžiančią nuostatą iki 2022 m. gruodžio 31 d. grindžiamas tomis pačiomis priežastimis, kaip ir ankstesni prašymai. Su prašymu pateikiama ataskaita, įskaitant procentinio apribojimo, kuris taikomas teisei į PVM atskaitą, peržiūra, kaip reikalaujama Sprendimo 2013/805/ES 3 straipsnio 2 dalyje.

Lenkijos nuomone, dabartinė 50 % norma yra pagrįsta ir turėtų toliau būti taikoma, nes taip supaprastinama PVM surinkimo procedūra ir užkertamas kelias slėpti mokesčius. Pagal Lenkijos pateiktus duomenis Lenkijos ekonomikoje dominuoja mažos įmonės, kurių apyvarta nedidelė (labai mažos įmonės) ir kurios turi kelis darbuotojus. Tokios įmonės yra arba individualūs prekybininkai, arba šeimos įmonės. 2014–2017 m. jos sudarė beveik 96 % bendro visų šalies įmonių skaičiaus. Lenkija teigia, kad tokioms labai mažoms įmonėms priklausančių įmonės automobilių naudojimą privatiems poreikiams arba verslo tikslais yra sunku atskirti. Tą patį galima pasakyti apie dideles įmones, kurios dažnai suteikia savo automobilius išskirtiniam darbuotojų naudojimui kaip nepiniginį priedą prie atlygio. Iš tiesų, norint atskirti, kada įmonės automobilis naudojamas privatiems poreikiams, o kada – verslo tikslais, išlaidos atitinkamam registravimui atlikti būtų neproporcingai didelės, palyginti su galima nauda, kurią visų pirma gauna individualūs prekybininkai ir labai mažos įmonės. Be to, gali kilti teisinių ginčų tarp mokesčių administratorių ir apmokestinamųjų asmenų, taigi būtų papildomų išlaidų.

Teigiama, kad 50 % procentinė norma tinkamai atspindi faktinį tokių transporto priemonių naudojimą verslo tikslais. Iš tiesų, kaip teigia Lenkija, taikant didesnę arba mažesnę procentinę normą atsirastų pernelyg didelių nustatytos procentinės normos ir faktinio transporto priemonių naudojimo verslo tikslais ir privatiems poreikiams neatitikimų. Ši procentinė norma yra panaši į procentinę normą, kurią taiko kitos valstybės narės.

Atrodo, kad apmokestinamieji asmenys išreiškė daugiausia teigiamą nuomonę dėl atskaitos sąlygų ir dėl nustatytos procentinės normos. Sprendimu 2013/805/ES priimtose priemonėse laikomos pakankamu kompromisu tarp priimtų taisyklių ir brangaus, daug laiko užimančio ir iš esmės neefektyvaus registravimo siekiant patvirtinti, kad tam tikras automobilis buvo iš tiesų naudojamas verslo veiklai vykdyti.

Nenumatoma, kad nukrypti leidžiančios priemonės darytų esminį poveikį bendrai Lenkijos mokesčių pajamų, surenkamų galutiniu vartojimo etapu, sumai. Taip pat nenumatoma, kad jos neigiamai paveiktų Sąjungos nuosavus išteklius, surenkamus iš PVM.

² Toks pat leidimas buvo taikomas iki 2013 m. gruodžio 31 d. remiantis 2010 m. rugsėjo 27 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (OL L 256, 2010 9 30, p. 24).

³ OL L 353, 2013 12 28, p. 51.

⁴ Lenkija teigia, kad šios nuostatos buvo įtrauktos 2014 m. vasario 7 d. aktu, kuriuo iš dalies keičiamas 2004 m. kovo 11 d. PVM aktas [2011 m. įstatymų leidinys (*Dziennik Ustaw*), Nr. 177, 1054 punktas], ir tam tikrais kitais aktais (2014 m. įstatymų leidinys, 312 punktas).

⁵ OL L 280, 2016 10 18, p. 28.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta ir į tai, kad ES teisinė sistema ir faktinė padėtis nepasikeitė, prašymas pratęsti nukrypti leidžiančių priemonių galiojimą iki 2022 m. gruodžio 31 d. atrodo pagrįstas. Todėl siūloma prašymą patenkinti. Jeigu Lenkija norėtų prašyti dar kartą pratęsti šį laikotarpį po 2022 m., ji turės pateikti pratęsimo prašymą iki 2022 m. balandžio 1 d. kartu su ataskaita, įskaitant procentinio apribojimo peržiūrą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Panašias nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su teise į atskaitą, buvo leista taikyti ir kitoms valstybėms narėms.

PVM direktyvos 176 straipsnyje nurodyta, kad išlaidas, už kurias PVM neatskaitomas, nustato Taryba. Iki tol ji leidžia valstybėms narėms toliau taikyti visus atskaitos apribojimus, kurie buvo numatyti jų nacionaliniuose įstatymuose 1979 m. sausio 1 d. Remiantis tuo, kas pirmiau nurodyta, yra kelios esamos padėties nekeitimo nuostatos, kuriomis ribojama teisė atskaityti PVM, susijusios su įmonių variklinėmis transporto priemonėmis.

Ankstesnės iniciatyvos nustatyti taisykles, kurių kategorijų išlaidoms gali būti taikomas teisės į atskaitą apribojimas, buvo nesėkmingos⁶. Kol šios taisyklės bus suderintos ES lygmeniu, laikoma, kad tokios nukrypti leidžiančios nuostatos, kaip ši, yra tinkamos.

Taigi siūlomos priemonės atitinka PVM direktyvos nuostatas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Vienintelis galimas teisinis pagrindas – PVM direktyvos 395 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, šis pasiūlymas priklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojamojo pobūdžio.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – supaprastinti mokesčių surinkimą ir kovoti su tam tikrų formų mokesčių slėpimu ar vengimu. Visų pirma, kadangi įmonės gali pasinaudoti galimybe deklaruoti ne visas prievoles, o mokesčių administratoriams tektų kilometražo tikrinimo našta, taikant 50 % apribojimą būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra, užkertamas kelias mokesčių slėpimui, be kita ko, atliekant neteisingą registravimą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

⁶ KOM(2004) 728 galutinis. Tarybos direktyvos, iš dalies pakeičiančios Direktyvą 77/388/EEB, siekiant supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio prievolės vykdymą, pasiūlymas (OL C 24, 2005 1 29, p. 10), atsiimtas 2014 m. gegužės 21 d. (OL C 153, 2014 5 21, p. 3).

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM taisyklių galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo. Šis pasiūlymas grindžiamas Lenkijos pateiktu prašymu ir yra susijęs tik su šia valstybe nare.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas skirtas apmokestinimo PVM procedūrai supaprastinti ir PVM slėpimui išvengti. Todėl jis galimai darys teigiamą poveikį tiek įmonėms, tiek administratoriams. Lenkija nurodė, kad šios nukrypti leidžiančios priemonės yra tinkamiausias sprendimas ir kad jos yra panašios į kitas anksčiau arba dabar kitoms valstybėms narėms suteiktas nukrypti leidžiančias priemones.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamo poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pasiūlyme numatytos laikino galiojimo sąlygos terminas – 2022 m. gruodžio 31 d.

Jeigu Lenkija manytų, kad nukrypti leidžiančių priemonių galiojimą po 2022 m. būtina pratęsti, ne vėliau nei 2022 m. balandžio 1 d. kartu su pratęsimo prašymu Komisijai turėtų būti pateikta ataskaita, įskaitant taikomos procentinės normos peržiūrą.

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama nustatyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl bendros pridėtinės vertės mokesčio sistemos⁷, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Direktyvos 2006/112/EB 168 straipsnyje nustatoma apmokestinamojo asmens teisė atskaityti pridėtinės vertės mokestį (PVM), mokėtiną už jo įsigytas prekes ir paslaugas, jeigu jos naudojamos to asmens apmokestinamiesiems sandoriams. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad turto dalies naudojimas apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba, platesne prasme, ne verslo tikslais laikomas paslaugų teikimu už atlygį;
- (2) Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2013/805/ES⁸ Lenkijai leista iki 50 % apriboti apmokestinamojo asmens teisę, nustatytą Direktyvos 2006/112/EB 168 straipsnyje, atskaityti PVM, kuriuo apmokestinamas tam tikrų variklinių kelių transporto priemonių pirkimas, įsigijimas Bendrijoje, importas, nuoma arba išperkamoji nuoma ir su jomis susijusios išlaidos, jei tokia transporto priemonė naudojama ne tik verslo tikslais. Be to, transporto priemonių, kurioms taikomas 50 % apribojimas, atveju Lenkijai leidžiama atleisti apmokestinamuosius asmenis nuo prievolės laikyti, kad šių transporto priemonių naudojimas ne verslo tikslais būtų laikomas paslaugų teikimu pagal tos Direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punktą;
- (3) Įgyvendinimo sprendimo 2013/805/ES galiojimo pabaigos data Tarybos įgyvendinimo sprendimu 2016/1837/ES⁹ buvo pratęsta iki 2019 m. gruodžio 31 d.;
- (4) raštu (jį Komisija užregistravo 2019 m. sausio 14 d.) Lenkija paprašė leisti toliau taikyti nukrypti leidžiančias priemones, kurias taikyti leidžiama Įgyvendinimo

⁷ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

⁸ 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama nustatyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 353, 2013 12 28, p. 51).

⁹ 2016 m. spalio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1837, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama toliau taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 280, 2016 10 18, p. 28).

sprendimu 2013/805/ES (toliau – nukrypti leidžiančios priemonės), tolesniu laikotarpiu iki 2022 m. gruodžio 31 d.;

- (5) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalį Komisija 2019 m. balandžio 15 d. raštu pranešė kitoms valstybėms narėms apie Lenkijos prašymą. 2019 m. balandžio 16 d. raštu Komisija pranešė Lenkijai, kad turi visą prašymui įvertinti būtiną informaciją;
- (6) prie prašymo Lenkija pridėjo ataskaitą Komisijai, įskaitant procentinio apribojimo, kuris taikomas teisei atskaityti PVM, peržiūrą, kaip reikalaujama Įgyvendinimo sprendimo 2013/805/ES 3 straipsnio 2 dalyje. Remiantis šiuo metu turima informacija, Lenkijos nuomone, dabartinė 50 % norma yra pagrįsta. Ji taip pat laikosi nuomonės, kad nukrypti leidžianti nuostata, kuria Įgyvendinimo sprendimu 2013/805/ES leidžiama nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto reikalavimo, tebėra būtina siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo. Tos nukrypti leidžiančios priemonės grindžiamos poreikiu supaprastinti PVM surinkimo procedūrą ir išvengti mokesčių slėpimo atliekant neteislingą registravimą ir pateikiant suklastotas mokesčių deklaracijas;
- (7) šių nukrypti leidžiančių priemonių galiojimo pratęsimas turėtų būti ribotas laiko atžvilgiu, kad būtų galima įvertinti jų veiksmingumą ir procentinės normos tinkamumą. Todėl Lenkijai turėtų būti leidžiama toliau taikyti priemones iki 2022 m. gruodžio 31 d.;
- (8) kad nukrypti leidžiančių priemonių galiojimą būtų galima pratęsti po 2022 m., turėtų būti nustatytas prašymo gauti tokį leidimą terminas. Taip pat turėtų būti reikalaujama, kad prie tokio pratęsimo prašymo Lenkija pridėtų ataskaitą, įskaitant procentinio apribojimo, kuris taikomas teisei atskaityti PVM, peržiūrą;
- (9) nukrypti leidžiančios priemonės turės tik nedidelį poveikį bendrai galutinio vartojimo etapu surenkamų mokesčių sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams, gaunamiems iš PVM;
- (10) todėl Įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo 2013/805/ES 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Šis sprendimas nustoja galioti 2022 m. gruodžio 31 d.

Prašymas dėl šiame sprendime numatytų nukrypti leidžiančių priemonių taikymo laikotarpio pratęsimo pateikiamas Komisijai iki 2022 m. balandžio 1 d. Su tokiu prašymu pateikiama ataskaita, įskaitant procentinio apribojimo, kuris remiantis šiuo sprendimu taikomas teisei atskaityti PVM, peržiūrą.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lenkijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*